

Bibliografie

1. Berger, P., Luckman, T., Construirea socială a realității, Univers, București, 1999.
2. Cuznețov, Larisa, Educație prin optim axiologic, Primex com SRL, Chișinău, 2010.
3. Dogan, M., Pahre, R., Noile științe sociale. Interpretarea disciplinelor, Editura Academiei Române, București, 1993.
4. Neculau, A., (coord. științ.), Manual de psihologie socială, Polirom, Iași, 2004.
5. Markova, I., Dialogistica și reprezentările sociale, Polirom, Iași, 2004.
6. Mehedinți, S., Trilogia științei. Cercetător. Erudit. Savant. Imprimeria Națională, București, 1939.
7. Style, Ch., Psihologia pozitivă. Ce ne menține fericiți, optimiști și motivați, All, București, 2005.

MANAGEMENTUL ANTROPOCENTRIC AL CLASEI DE ELEVI: PERSPECTIVE DE ABORDARE ȘI OPTIM PSIHOPEDAGOGIC

Carolina CALARAȘ, dr., conf. univ.

Summary

The article contains an insight into the essence, principles and methods of the anthropocentric management of the student class. The author highlights the results of a survey on class leaders. Based on this, the objectives, contents and strategies that can be used in the anthropocentric type of management of the pupils class have been elaborated.

Eficiența actului educativ reprezintă rezultatul interacțiunii tuturor factorilor și condițiilor ce participă la desfășurarea lui. Rolul fundamental al dirigintelui constă în coordonarea și asigurarea unității tuturor influențelor educative ce se exercită de către membrii colectivului pedagogic și de către toți factorii educativi antrenați în acest proces complex. Activitatea de coordonare realizată de

diriginte se concretizează prin organizarea unui ansamblu de acțiuni educative de completare, valorificare și sinteză a influențelor educative, care s-au exercitat atât în cadrul instituției de învățământ, cât și în afara ei.

Exercitarea acestui rol presupune realizarea următoarelor obiective:

- cunoașterea personalității elevilor și orientarea lor în dobândirea conștiinței de sine;

- formarea unui comportament civilizată prin cultivarea moral-spirituală a elevilor;

- asigurarea succesului la învățatură a elevilor și orientarea lor spre autoeducație;

- formarea colectivului de elevi și consolidarea simțințității acestuia;

- colaborarea cu părinții în vederea eficientizării educației familiale;

- colaborarea cu administrația instituției, elevii și părinții în vederea construirii carierei școlare și a orientării profesionale.

Obiectivele nominalizate și perspectiva valorificării conținuturilor generale ale activității de formare/dezvoltare morală, intelectuală, tehnologică, estetică, psihofizică a personalității elevului demonstrează importanța formării profesionale inițiale și continue a cadrului didactic în calitate de diriginte/manager al actului educativ prin prisma principiilor *educației permanente* [4].

Rezultatele acțiunii/actului educativ, preconizate prin realizarea scopurilor și obiectivelor proiectate de profesorul-diriginte, necesită o analiză profundă. Anume aici un rol esențial îl are *perspectiva analitică bazată pe reflexivitatea și hermeneutica pedagogică*, care, de fapt, vine să asigure feedback-ul componentelor esențiale ale actului educativ, ceea ce va asigura corecția, corelarea, proiectarea acțiunilor pe niveluri în diverse contexte. Aceasta desemnează un instrument pedagogic, la prima vedere, abstract, dar

foarte important, care include competența profesională a dirigintelui; viziunea clară și adecvată asupra personalității elevului; *Fișa de caracterizare psihopedagogică a elevului* (ce se completează permanent de diriginte), notițele, realizate pe marginea carierei școlare a acestuia. În esență, acțiunile axate pe observarea și stimularea dezvoltării și formării personalității elevului are caracter antropocentric. Dacă analizăm ce oferă concepția *managementului antropocentric* cu privire la dirijarea actului educativ, constatăm evidențierea posibilitatea reliefării următoarelor poziții-cheie ale managementului antropocentric, care sunt:

- reorientarea către om și apoi spre activitățile acestuia;
- omul se consideră valoare supremă;
- restructurarea democratică a organizațiilor pe principii umane prin modele de negociere/tranzacție a componentelor;
- libertatea exprimării/asigurarea dreptului egal de a practica un discurs, un comportament sau altul;
- managementul competențelor centrat pe om, pe valorizarea și valorificarea acestora;
- umanizarea conducerii prin luarea în considerație a particularităților individuale ale fiecărui participant la procesul pedagogic;
- crearea condițiilor pentru promovarea și dezvoltarea capacităților individuale;
- implementarea conducerii în baza respectului, încrederii în om, acceptării personalității, colaborării, individualizării, promovării optimismului, încrederii în sine și în ceilalți [2; 3; 4; 6].

Reforma învățământului în Republica Moldova a antrenat restructurarea managerială la toate nivelurile procesului educațional. Trecerea de la pedagogia restrictivă, autoritară, la pedagogia umanistă, axată pe respectarea individualității și a drepturilor copilului necesită o reconsiderare și optimizare a managementului educațional, transformându-l în unul de tip antropocentric. Abordat ca sistem și pârghie de creare a condițiilor optime pentru asigurarea

manifestărilor potențialului creativ uman, managementul educațional ocupă un loc central în organizarea și monitorizarea eficientă a activității desfășurate în unitatea de învățământ [4]. Amploarea schimbărilor din cadrul societății și a învățământului constituie o provocare cu referire la restructurarea managementului educațional în general și a managementului clasei de elevi, în special. Profesorii-diriginți reprezintă agenții cei mai eficienți ai transformărilor educative și actorii cei mai influenți a schimbărilor comportamentale ale elevilor. În această ordine de idei, funcția esențială a dirigintelui se reliefează prin organizarea și desfășurarea unui ansamblu de activități cu caracter educativ, ce asigură valorificarea și completarea influențelor care parvin din cadrul formal, nonformal și informal. În acest sens, demersul educațional modern, posibilitățile educației nonformale și formale, a tehnologiilor informaționale, deschiderea spre *noile educații* solicită de la pedagogi, inclusiv de la diriginți o perfecționare continuă a competențelor manageriale și a aptitudinilor speciale. Pentru a lichida decalajul între pregătirea teoretică a cadrului didactic și cea metodică, praxiologică, între tehnologie și măiestrie, cuvânt și faptă. În sensul vizat, formarea inițială și cea continuă profesională necesită o reactualizare și completare, o orientare spre metodologia hermeneutică [1; 6].

Cercetătorii din domeniul științelor educației [1; 2; 4; 5; 6 etc.] consideră că numai axarea pe metodologia hermeneutică va asigura depășirea limitelor pedagogiei autoritare, va contribui la valorificarea dimensiunilor axiologice prin strategia analizei și interpretării permanente a fenomenelor educaționale, conduitei elevilor; cunoașterea și înțelegerea esenței mecanismelor interioare ale acestora. Mai mult ca atât, anume această metodologie ne-a orientat spre elaborarea *strategiilor educative aplicate în managementul antropocentric al clasei de elevi*. Acestea au fost experimentate și verificate în cercetările noastre [4]. Sondajele efectuate pe un lot reprezentativ de profesori-diriginți (200 s.) ne-au permis să

evidențiem punctele vulnerabile ce țin de managementul clasei de elevi cu tentă antropocentrică.

Astfel, 71% din diriginții chestionați percep necesitatea unei pregătiri speciale, pentru a realiza eficient funcțiile în calitate de manager al actului educativ; 53% de diriginți întâmpină mari dificultăți privind colaborarea cu părinții; 44% de diriginți întâmpină dificultăți în formarea și consolidarea sintonității colectivului de elevi. Acute sunt și problemele legate de educația de gen a tinerilor (61%), formarea moral-civică (37%), educația copiilor din familiile dezintegrate – 49% (părinți plecați peste hotarele țării). Numai 38% de diriginți au menționat că au timp și posibilități să discute profund și calitativ cu elevii despre problemele lor, ceilalți au spus că sunt prea încărcăți cu multe ore și îndeplinirea diferitor documente inutile (62%). În urma sondajelor, observațiilor realizate și a conversațiilor cu diriginții și managerii instituțiilor de învățământ, se conturează foarte clar vacuumul ce s-a creat în formarea inițială și cea continuă a cadrelor didactice privind proiectarea și organizarea pedagogică neformalizată, elaborarea și aplicarea programelor flexibile, deschise spre interdisciplinaritate, care ar fi axate pe principiile educației permanente, cu profilarea conținuturilor, valorificarea la maximum a familiei, corelarea activității educative cu orientările științei contemporane, opțiunile elevilor și ale părinților. La fel, managerii școlari de toate rangurile au nevoie de studierea consilierii familiei.

Complexitatea factorilor și a influențelor care urmează a fi coordonate de profesorul-diriginte imprimă acestuia un statut deosebit în procesul de transformare a copilului într-un actor al propriei educații, cu o anumită imagine și o poziție-cheie privind dirijarea relației elev – colectiv – școală – familie – comunitate. Astfel, ***strategiile aplicate în managementul antropocentric al clasei de elevi sunt axate pe:***

- cunoașterea personalității elevilor, particularităților de vârstă, principiile și metodele de formare și consolidare a sintonității colectivului de elevi;

- asigurarea integrării elevilor în colectivul semenilor;
- asigurarea formării identității de sine și a consolidării unei imagini pozitive a elevului, colectivului de elevi;
- colaborarea cu administrația instituției de învățământ și cadrele didactice în vederea optimizării procesului instructiv-educativ, orientării școlare și profesionale a elevilor;
- colaborarea cu părinții în vederea cunoașterii particularităților familiei și eficientizarea educației familiale prin respectarea unor cerințe unice și adecvate;
- educarea, cultivarea unui mod demn și sănătos de viață, abordate prin prisma conținuturilor, dimensiunilor educației și a *noilor educații*;
- proiectarea – desfășurarea – coordonarea – monitorizarea – evaluarea – prognozarea fenomenelor educative.

Strategiile nominalizate au fost elaborate în baza analizei accepțiunilor teoretice elucidate în lucrările noastre anterioare, chintesența cărora a fost expusă în ghidul metodologic *Dirigintele - manager al actului educativ* [4]. Acesta poate fi aplicat ca suport practic de proiectare a strategiilor managementului de tip antropocentric și realizarea educației elevilor din liceu, abordate prin prisma paradigmei cognitiv-constructiviste, într-o abordare sistemică, conceput ca model, definit de noi ca algoritm, pentru a evidenția succesiunea de operații necesare în proiectarea și desfășurarea activității dirigintelui. În concluzie, cadrele didactice, care îndeplinesc funcții de dirigenție, au nevoie nu numai de majorarea substanțială a salariului, dar au nevoie și de o formare continuă calitativă în domeniul vizat, inclusiv de valorificarea permanentă a autoperfecționării.

Bibliografie

1. BABAN, A. (coord.), Consiliere educațională. Ghid metodologic pentru orele de dirigenție și consiliere, Imprimeria Ardealul, Cluj-Napoca, 2001.

2. BARKER, R.G., Ecological Psychology. Studying the Environment of Human Behavior, Stanford University Press, Stanford, California, 1968.
3. BELDIGA, C., COJOCARU, V., DANDARA, O., Învăț să fiu. Ghid pentru psihologi școlari, diriginți, profesori, C.E. Pro Didactica, Chișinău, 2006.
4. CALARAȘ, C., GONCEAR, E., Dirigintele – manager al actului educativ.
5. CĂLIN, M., Teoria și metateoria acțiunii educative, Editura Aramis, București, 2003.
6. COLE, G.A., Managementul personalului, Editura Codecs, București, 2002.
7. Concepția educației în Republica Moldova/Ministerul Educației și Științei, Editura Liceum, Chișinău, 2000.
8. Convenția cu privire la drepturile copilului, ONU, UNICEF, 2000.

**ПЕДАГОГИЧЕСКОЕ СОПРОВОЖДЕНИЕ ПОДГОТОВКИ
СТУДЕНТОВ К РОДИТЕЛЬСТВУ В РАМКАХ УЧЕБНО-
ВОСПИТАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА**

Н. А. ОБЧЕРЕНКО, др., доцент

Summary

The article “The pedagogical conditions an effective preparation of university students to parenthood” describes in the modern educational process question on the establishment favorable conditions for pedagogical accompaniment is a topical. From the perspective of humanization, the process of preparation of students to parenthood occurs more stably provided their emotional and psychological comfort, and the entire teaching and educational process is based on the constructive approach. In article the author attempted to structure the process of pedagogical accompaniment and to reveal pedagogical conditions of influencing effectiveness of preparation of students to parenthood.